

ΠΑΡΑΠΤΩΜΑ ΚΑΙ ΤΙΜΩΡΙΑ

(Συνέχεια ὁρα προηγ. φυλ.)

Ζ'.

Ἡ Ἑλένη, ἀπολέσασα τὴν μητέρα της καὶ τὴν νεανικὴν αὐτῆς ἑλικίαν, εὐρέθη, ὡς εἶπομεν, ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῆς θεᾶς, τῆς Μαρίας.

Ἡ Μαρία ἦτο ἐνάρετος καὶ ἀγαθὴ γυνὴ, πλὴν ἀμικθῆς καὶ ὅλως ἀπλοῦ-κῶν ἡθῶν· κατὰλληλος ἵνα διδάξῃ τὴν ἀνεψιάν της· ὅλα ἐκείνη, τ' ἀναγκαῖα ἄλλως τε μαθήματα, τ' ἀπορῶντα τὴν διέθυνσιν καὶ διαρρυθμίσιν οἰκίας, ἀνίκανος ὅμως νὰ μορφώτῃ νεάνιδα, ἥς ὁ προορισμὸς ἦτο νὰ εὐρεθῇ εἰς συνεπαγὴν μετὰ τοῦ κόσμου καὶ συνεπῶς μετὰ τῶν δόλων καὶ πειρασμῶν αὐτοῦ.

Ὁ Ἀντώνιος, ὁ πατὴρ τῆς Ἑλένης, ἐνησχολημένος μὲν ὡς ἐκ τοῦ ἔργου του, πιστεύων δὲ ὅτι ἡ ἐπιτήρησις τῆς Μαρίας ἀφ' ἐνὸς καὶ ἡ ἀφ' ἑτέρου χορηγία πρὸς τὴν Ἑλένην ἀρείδους καὶ πεφωτισμένης διδασκαλίας ἤρουν, ἐκοιμᾶτο ἥσυχος ὡς πρὸς τὴν ἀνατροπὴν τῆς θυγατρὸς του. Ὑπέπιπτε, φεῦ! καὶ οὗτος εἰς τὸ λάθος τῶν πολλῶν ἐκείνων, τῶν φρονούντων ὅτι ἐκ τῆς μόνης ἀποκτήσεως τῆς παιδείας καὶ τῆς ἐκμαθήσεως τῶν γραμμάτων ἐξαρτᾶται ἡ τοῦ ἀνθρώπου τελειοποίησις. Μὴ ἔλοντες νὰ μειώσωμεν τὴν ἐπιτροχὴν, ἢν ἐξασκουσι τὰ γράμματα ἐπὶ τῇ καρδίᾳ· καὶ τοῦ τοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ἰσχυρίζομεθα μόνον ὅτι ἵνα καταστῇ οὗτος πλήρης καὶ τέλειος· πρέπει προτίστας ἡ καρδία αὐτοῦ νὰ διαπλασθῇ ἀπὸ τῆς πρώτης αὐτοῦ νεότητος οὕτω πως, ὥστε τρόπον τινὰ αὐτοφῶς νὰ πάλῃ ὑπὲρ τῆς ἀρετῆς καὶ τοῦ ἀγαθοῦ, καθοδηγοῦσα τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν εὐθείαν τοῦ καθήκοντος· ὁδὸν, εἰς ἣν ἅπαντα τὰ αἰσθήματα, ἅπασαι αἱ κινήσεις της δέον νὰ τείνωσιν. Ἄν λοιπὸν ἡ καρδία τοῦ ἀνθρώπου κατὰ τοῦτο ἀμαρτάνῃ τῆς ἀγωγῆς του, καθ'

ἡμᾶς, τὸ οἰκοδόμημα εἶναι ἐλλειπὲς καὶ ἐπιπολόν.

Ὁ Ἀντώνιος ἡγάπα τὴν θυγατέρα του καὶ περὶ τούτου ἀμφιβολία δὲν ὑπῆρχεν· ἐπὶ τῆς μονογενοῦς ταύτης θυγατρὸς του εἶχε συγκεντρώσει ὅλα του τὰ φίλτρα, τὴν ἀγάπην του ἅπασαν. Πλὴν ἡ υπερβάλλουσα αὐτῇ ἀγάπη ἀντὶ νὰ ἀφελήσῃ τὸ ἀγαπώμενον ἐκεῖνο ἄν, τὴν Ἑλένην του, τὴν ἐβλαπτε, καὶ τὴν ἐβλαπτε καιρίως. Καὶ μήπως δὲν ἦτο ἐλάβη νὰ ἐπιτρέπῃ πρὸς αὐτὴν νὰ πληρῶνται καὶ αἱ μᾶλλον ἀλλόκοτοι τῶν ἐπιθυμιῶν της, νὰ ἐκτελῶνται καὶ αἱ πλέον παράλογοι τῶν θελήσεών της! Ἦγνόει, φαίνεται, ὁ τάλας, ὅτι ἡ ζωὴ εἶναι πάλῃ, — πάλῃ μετὰ τῶν στοιχείων, πάλῃ μετὰ τῶν περιστάσεων, πάλῃ μετὰ τῶν ἀνθρώπων. Ἦγνόει ὅτι ἡ πληρώσις τῶν πάθων καὶ τῶν ἐπιθυμιῶν τοῦ ἀτόμου δὲν ἐξαρτᾶται πάντοτε ἐκ τῆς θελήσεως τῆς ἰσχύος αὐτοῦ. Ἦγνόει ὅτι ὁ μὴ συνειθίσας ν' ἀντιμετωπίζῃ τὸν κόσμον οἷος εἶναι, ὁ μὴ μαθὼν νὰ κάμπηται εἰς τὴν ἀδυσώπητον τῶν περιστάσεων δυνάμιν, νὰ κλινῇ ἐνώπιον τῶν βουλῶν τῆς τύχης, καθίσταται ἔτι δυστυχέστερος, ἔτι ταλαιπωρότερος προσπιθεμένος εἰς τὴν πραγματικὴν δυστολίαν του, τῆς ἐπίσης δι' αὐτὸν πραγματικῆς δυσπραγίας, τῆς πηγαζούσης ἐκ τῆς ἀγνοίας τοῦ κόσμου. Ἡ ἀπερίοριστος λοιπὸν αὐτῇ πρὸς τὴν θυγατέρα του ἀγάπη τὴν ἐβλάψε, καταστήσασα τὴν Ἑλένην πείσμονα καὶ ἰδιότροπον.

Ἡ Ἑλένη, προῶρως ὀρφανευθεῖσα, ἐστερήθη τῆς μητρὸς της, ἵνα τὴν ὀδηγήσῃ εἰς τὰ πρῶτα τοῦ βίου της βήματα. Ἐλπίεν εἰς τὴν δύστηνον ἡ ἀφιλοκερδῆ καὶ τελεσιουργὸς τῆς μητρὸς αὐτῇ ἀγάπῃ ἐστερήθη τῆς μερίμνης καὶ προνοίας αὐτῆς, πρὸ πάντων δὲ δὲν ἀφελήθη τῆς συμφύτου, οὕτως εἰπεῖν, ἐκείνης ἀγχινοίας, τῆς καθιστώσης τὰς μητέρας τοὺς ἀλανθάζοντες ὀδηγοὺς, τοὺς ἀσφαλεῖς φρου-

ροὺς τῶν τέκνων των, πρὸ πάντων δὲ τῶν θυγατέρων των. Εἶχεν ἰσάγγελον τὴν ψυχὴν ἡ Ἑλένη, πλὴν ἦτο ἐλαφρὰ τὸν χαρακτῆρα, καίτοι δὲ εὐαίσθητος τὴν καρδίαν εἰς τὸ ἄκρον, ἦτο εὐμετάβλητος τὸ φρόνημα λίαν. Δι' ὅλους δὲ τούτους τοὺς λόγους, καίτοι ἐξετίμα εἰσέτι πολὺ τὸν σύζυγόν της, καίτοι ἠγάπα, θερμῶς ἔτι ἠγάπα τὸν Θάνον της, πολλὰς μετ' αὐτοῦ ἤρχετο εἰς διενέξεις, ἥ, μᾶλλον εἰπεῖν, πρὸς αὐτὸν ἐδιχογνώμει. Ἐνῷ λοιπὸν ἐν τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ ἐπλεονάζον ὅλα τὰ στοιχεῖα, τ' ἀποτελοῦντὰ τὴν εὐδαιμονίαν, ἡ εὐδαιμονία ἔλειπε. Ἐνῷ ἡρεμος, ἀνέφελος ἔπρεπε νὰ διέσχηται δι' αὐτοῦ; ὁ θῖος ἐὰν ἐξασίλευεν ἡ ὁμόνοια καὶ ἡ ἀγάπη μεταξὺ των, ταρῶδες καὶ θλιβερὸς ἕνεκα τῶν συνεχῶν διενέξεων των καθίστατο πολ- λάκις δὲ αἱ διχοστασίαι καὶ αἱ διενέξεις των αὐταὶ προσελάμβανον χαρακτῆρα πικρὸν καὶ ἐξέειν τὴν τροπὴν, ὥστε τὸ πᾶν φθονοῦμενον ὑπὸ τοῦ κόσμου ἐκεῖνο ἀνδρόφυον διήρχετο στιγμὰς πραγματικῆς θλιότητος, καίτοι μόλις δύο ἔτη εἶχον παρέλθει ἀφ' ἧς ἡμέρας εἶχον τελεσθῇ οἱ γάμοι των.

Η'

Ὁ Θάνος ἔπαυσε, δεινῶς ἔπασχεν ἐκ τῶν διενέξεων τούτων. Ἡ οἰκία του μετεβλήθη δι' αὐτὸν εἰς κόλασιν, ἐνῷ παράδεισον τὴν ὠνιρεύθη εἰς τῆς θλίψεως καὶ τῆς ἀπελπισίας τὸ ἐνδιαίτημα, ἐνῷ διὰ τῆς φαντασίας του τῆς εὐδαιμονίας καὶ τῆς χαρᾶς τὸ καταφύγιον τὴν ἐδουλοῦργησεν. Οὐχ ἦτον ἠγάπα, σφοδρῶς ἔτι ἠγάπα τὴν Ἑλένην. Ἐπολιτεύετο πρὸς αὐτὴν διὰ τρόπον λεπτοτάτου καὶ ἀσφύρου, ἵνα οὐδεμίαν ἀφορμὴν παρῇ κατ' αὐτοῦ παράσχη. Πιστὸς εἰς τὰ πρὸς αὐτὴν καθήκοντά του μετὰ θρησκευτικῆς ἀκριβοῦς τὰ ἐξεπλήρου ἄπαντα. Ἄμα ἀπηλλάσσετο τῶν ἀττολιῶν του, δρομικῶς καὶ κατ' εὐθίαν ἔτρεχεν εἰς τὴν οἰκίαν του, ἵνα ἐπκνίδῃ τὴν

Ἑλένην. Εἰσῆρχετο ἀνοικταῖς ταῖς ἀγκάλαις, ἔχων τὸ μεῖδιμα εἰς τὰ χεῖλη καὶ πρῶτον αὐτοῦ μεῖδιμα ἦτο νὰ τρέξῃ ἵνα ἀσπασθῇ τὴν γυναῖκά του, τὸ δὲ φίλημά του ἦτο ἐγκάρδιον καὶ φιλογερὸν, ὡς τὸ πρῶτον φίλημα, τὸ ὅποιον εἰς τὰ χεῖλη τῆς Ἑλένης εἶχεν ἐναποθέσει τὴν πρῶτην ἐκείνην ἡμέραν, ὅτε τὸν ἔρωτα αὐτοῦ τῇ ἀπεκάλυψεν. Ἀλλ' ἡ ὑποδοχὴ, ἧς ἐτύγχανε παρὰ τῆς συζύγου του δὲν ἦτο πάντοτε δυστυχῶς ἴση, οὔτε πάντοτε ἀνταπεκρίνετο εἰς τὴν θέσιν του, εἰς τὴν προθυμίαν του. Ἀλλὰ διατί, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, αἱ γυναῖκες δὲν ἀγαπῶσι τοὺς ἀγαπῶντας αὐτὰς ἀνδρας; Ὁφείλουσι λοιπὸν οὗτοι, ὅπως πρὸς ἐαυτοὺς ἐξεκλύσωσι τὸν ἔρωτά των, νὰ μὴ τὰς ἀγαπῶσιν, ἥ, ἐὰν τὰς ἀγαπῶσι, νὰ μὴ τὸ ἀποδεικνύωσι. Τὸ βεβῆκον εἶναι, ὅσον καὶ ἂν ἡ γνώμη αὕτη φαίνεται παρὰ ὁδοῦς, ὅτι αἱ γυναῖκες, αἱ πλεῖσται—οὐχὶ βεβῆκως ὅλαι—ποθοῦσι, ὡς φαίνεται, τὴν πάλην καὶ τὰς συγκινηθεῖς, ἀγαπῶσι τοὺς ἀπίστους αὐτῶν ἐραστάς.

Ὁ βῆκος ἐλάτρευε τὴν Ἑλένην φιλογερῶς καὶ περιπαθῶς; πλὴν τὸ πάθος τοῦτο δὲν τὸν ἐτύφλωττεν ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε μέχρι δειλίας, μέχρις ἀτιμίας νὰ τὴν ἀγαπᾷ. Ἄνευ ἐνθουσιασμοῦ θὰ ἦτο ἔτοιμος ὑπὲρ αὐτῆς νὰ καταναλώτῃ τὴν περιουσίαν του, ν' ἀπολέσῃ τὴν ἡσυχίαν του, νὰ θύσῃ καὶ αὐτὴν ἔτι τὴν ζωὴν του, πλὴν πᾶποτε τὴν φιλαυτίαν του, τὴν ὑπόληψίν του, τὴν τιμὴν του ἐπὶ δὲ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἦτο ἀμελίκτος, βράχος ἀλλόνητος. Ἐθεώρει ὅλα συγκλωρημένα, ὅλα ἰσῶς θεμιτὰ, πλὴν ἐνός, καὶ ἐπὶ τοῦ ἐνός τούτου δὲν ἐκάμπετο, δὲν ἀνεγνώριζεν ἐλαφροντικὰς περιστάσεις, δὲν παρεδέχετο συνθηκολογίαν μετὰ τῆς συνειδήσεως καὶ τοῦ καθήκοντος. Πλὴν δὲν εἶχε δίκαιον ἰσῶς τοιουτοτρόπως νὰ συλλογίζηται; Ναι, διότι ἐκτὸς ὅλων τῶν ἄλλων ἠγάπα περιπαθῶς τὴν γυναῖκά του, ὥστε

εἶχε δίκαιον ἀποκλειστικῶς ἰδικήν του νὰ τὴν θέλῃ

Ἐν τούτοις ἐν τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ ἐπῆλθε φαιδρὸν τι καὶ χαρμύδονον γεγονός, ὅπερ ἡδύνατο αὐτὸ καὶ μόνον νὰ ἐπαναφέρῃ τὴν φυγαδευθεῖσαν ἐκείθεν δμόοιαν.

Περὶ τὰ μέσα τοῦ τρίτου ἔτους ἀπὸ τῆς συζεύξεως, ὁ Θάνατος καὶ ἡ Ἑλένη ἀπέκτησαν ἄρρεν τέκνον, ὅπερ καὶ Κίμωνα ὠνόμασαν. Ἡ γέννησις τοῦ μικροῦ ἐκείνου ἀγγέλου ἐραϊδρυνεν ὅλων τὰς καρδίας, πρὸ πάντων δὲ τῶν γονέων του ἐσκέδασε πρὸ στιγμὴν τὸ σκότος τῆς διχονοίας καὶ ἔπαυσε τὰς λογομαχίας καὶ τὰς διενέξεις των. Ἡ ἐμφάνισις τοῦ μικροῦ τούτου πλάσματος ἐπήνεγκεν, ὡς διὰ μαγικῆς ῥάβδου, τὴν γαλήνην καὶ τὴν ἡρεμίαν εἰς τὴν οἰκίαν ἐκείνην.

Καὶ βεβαίως ὁ ἱερός ἐκεῖνος σύνδεσμος, ὅσπερ καλεῖται τέκνον, περισφίγγει καὶ παγιοῖ τοὺς δεσμοὺς τοὺς συνέχοντας δύο θνητούς· τὸ τέκνον εἶναι ἡ παροῦσα παρηγορία καὶ ἡ μέλλουσα ἐλπίς· τὸ τέκνον αἶρει τὸν γεννήτορα εἰς ὑψηλοτέραν τινα σφαῖραν, διότι, ἐκτὸς τοῦ ὅτι τὸν μεγαθύνει ἀπέναντι τοῦ κόσμου, τὸν μεγαθύνει ἀπέναντι αὐτοῦ. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης ὁ βίος τοῦ ἀνθρώπου παύει τοῦ νὰ ἦναι πλέον ἀνωφελής· ἡ ὑπαρξίς του ἔχει ἕνα σκοπὸν, ἡ ζωὴ του ἕνα προορισμὸν — τὸν μέγιστον καὶ ὑψίστον πῶν προορισμῶν.

Ὁ νέος λοιπὸν οὗτος κρῖνος μεταξὺ τῆς Ἑλένης καὶ τοῦ Θάνατος ὥρειλε νὰ παύσῃ διὰ παντός τὰς διαφοράς των καὶ παρ' αὐτοῖς νὰ ἐπαναγάγῃ τὴν γαλήνην καὶ τὴν δμόοιαν. Πλὴν ἐνῶ πρὸς στιγμὴν διὰ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ φρεσφόρου ἐκείνου ἀστέρος ἐσκηδάσθησαν τὰ ζοφερά νύφη τὰ καλύψαντα τὸν ὀρίζοντα τῆς οἰκίας ἐκείνης, ἐπέπρωτο μετ' ὀλίγον ἄλλα νέφη μελανώτερα καὶ εἰδεχθέστερα ἐπ' αὐτῆς νὰ ἐνσκήψωσιν, ἵνα ἀπολήξωσιν εἰς τὴν καταιγίδα καὶ τὴν καταστροφήν.

Θ'

Ἡ ἐμφάνισις τοῦ μικροῦ ἐκείνου ἀγγέλου ἐπήνεγκε πρὸς στιγμὴν τὴν εἰρήνην καὶ τὴν δμόοιαν μεταξὺ τοῦ Θάνατος καὶ τῆς Ἑλένης. Τὸ κακὸν ἐφαίνετο περιελθὸν εἰς ὕψεσιν, πλὴν ἡ ὕψεσις αὕτη, φεῦ! ἦτο ψευδής καὶ ἀπατηλή· διότι, καίτοι αἱ καθημεριναὶ καὶ ἀένναιοι αὐτῶν λοχομαχίαι ἔπαυσαν, ὥστε τὰ διαμαχόμενα ταῦτα μέρη συνωμολόγησαν, οὕτως εἰπεῖν, σιωπηράν ἐκεχειρίαν, οὐχ ἦττον τὸ κακὸν εἶχε λάβει τροπὴν ἀλλοίαν καὶ χεῖρονα χαρακτῆρα. Ὁ ἐπιπολαῖως ἐστάζων τὸ ζεύγος θὰ ἐξελάμβανεν ὅτι ὀριστικῶς ἐπῆλθεν ἡ πρὸς ἀλλήλους πραγματικὴ σύμποια καὶ ἀγάπη· πλὴν θὰ ἠπατάτο. Τὰς ταραχώδεις καὶ πικράς διενέξεις των διεδέχθη ἡ φαινομενικὴ ἐκείνη γαλήνη καὶ ἀπειλητικὴ ἐκείνη νηνεμία, ἡ τῆς θυέλλης πάντοτε προηγουμένη. Εἶχε καταλάβει ἀμφυτέρους ἡ ἀπάθεια, ἡ παγερά καὶ νεκροφόρος ἀδιαφορία, καίτοι ἐκ μέρους τοῦ Θάνατος ἡ συμπεριφορὰ αὕτη ἦτο συνέπεια τῆς πρὸς αὐτὸν συμπεριφορᾶς τῆς γυναικὸς του. Ἀλλοίμονον εἰς τὸ ἀνδρόγυνον, εἰς τοὺς ἐρωμένους ἐκείνους, οἵτινες ὑπὸ τῆς ἀδιαφορίας καταληφθῶσιν· ἡ ἀδιαφορία εἶναι ὁ πρόδρομος τοῦ θανάτου τοῦ ἔρωτος, ἡ πύλη ἡ πρὸς τὸν τάφον τοῦ ἄρτου.

Ὁ Θάνατος ἐπὶ τούτοις ὅλοις ἐδυσφόρει λίαν καὶ βεβαίως μεγίστη καὶ ἀνεπανόρθωτος θὰ ἦτο ἡ ἀπώλεια καὶ τῆς φρεναπάτης του ταύτης· ἀχανής καὶ ζοφερά ἡ ἄβυσσος, ἐφ' ἧς κατέπεσαν καὶ ἐτάφησαν τὰ γελόντα καὶ ἐλπιδόφρα πρῶτα ὄνειρά του. Πλὴν εἰς τοῦτο μόνον ἐὰν περιορίζετο θὰ ἦτο ὑποφερτὸν καὶ σύνθητος καὶ οὔτε πρῶτον οὔτε ὕστατον εἰς τὸν κακὸν τοῦτον κόσμον παρουσιαζόμενον φαινόμενον. Ἀλλ' ἡ ἀδιαφορία αὕτη δυστυχῶς δὲν ἦτο τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐπελθοῦσης μεταξὺ τῶν συζύγων αἰγνήλης συμῆξεως. Ἡ δυστυχία τοῦ Θά-

νου ἦτο ἀνωτέρα, χειροτέρα καὶ φρικτοτέρα. Ὑπὸ τὴν φαινομενικὴν ἐκείνην γαλήνην ἐκρύπτετο ἡ λαίλαψ, ὑπὸ τὴν ἀτάραχον ἐκείνην ἡρεμίαν ὑπερλαίγετο τὸ ἡφαίστειον. Το κακὸν λοιπὸν εἶχε κορυφωθῇ, καίτοι κατὰ τὸ φαινόμενον εἶχε παύσει.

Ἡ Ἑλένη πλέον δὲν ἠγάπα τὸν σύζυγόν της, καίτοι οὗτος οὔτε πρὸς στιγμὴν ἐκκύσατο νὰ τὴν ἀγαπᾷ, ὡς πρότερον. Ἀλλὰ μόνον δὲν τὸν ἠγάπα; Οὐ μόνον, φεῦ! δὲν τὸν ἠγάπα, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ἄλλων ἀντικειμένων εἶχε προσηλώσει τὰ θλήματα τῆς, ἐπὶ ἄλλου προσώπου εἶχε στρέψει τὸν νοῦν της.

Ὁ Θάνος ἠγάπει τὰ πάντα. Ὁ εὐθύς καὶ ἀγαθὸς αὐτοῦ χαρακτήρ ἀπελάττιζε πᾶσαν κακὴν περὶ τῆς γυναικὸς του ἰδέαν. Ὁ νοῦς του δὲν ἠδύνατο οὔτε πρὸς στιγμὴν νὰ σταθῇ ἐπὶ τοῦ ἐρεβώδους καὶ φοικώδους ἐκείνου συλλογισμοῦ, ὅτι ἡ Ἑλένη τὰ πάντα θὰ ἐλησμονεῖ.

Καίτοι ἡ Ἑλένη οὐδόλως ἀνταπεκρίνετο πρὸς τὸ αἶσθημά του, οὗτος ὑπῆρξε πάντοτε πρὸς αὐτὴν φιλόστοργος καὶ περιπαθὴς καὶ μόνον σοβαρὸς καὶ αὐστηρὸς, καθ' ὅσον ἀφόρα τὴν ἐπιτέλεσιν τοῦ καθήκοντος, τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὑπὸ τῆς κοινωνίας θεσπισθέντων νόμων. Ἄνευ καταναγκασμοῦ ἤθελε νὰ ἐπιτηρῇ τὰ διαβήματα ὅλα τῆς συζύγου του, ἐπιθυμῶν νὰ ποδηγετῇ αὐτὴν εἰς τὸν σκοτεινὸν καὶ δυσδιόδευτον ἐκείνον λαβύρινθον, ὅστις καλεῖται κοινωνία, ἢ μάλλον ἡ μετὰ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων συμβίωσις. Ἀλλ' ἐνῷ ἦτο αὐστηρὸς, προκειμένου περὶ τῶν ἀρχῶν του, ἦτο συνάμα εὐμενὴς καὶ καλοκάγαθος, ὥστε αἱ παρατηρήσεις του δὲν περιεβάλλοντο τὸ ἐπιτακτικὸν τοῦ φιλοστοργικοῦ γεννήτορος, τοῦ ἀγαπῶντος φίλου. Ἡ Ἑλένη ὅμως δὲν ἠγάπα πλέον, ὡς εἴπομεν, τὸν Θάνον· ὅταν δὲ παύσῃ ἡ ἀγάπη μεταξὺ τῶν συζύγων τὰ πάντα εἰς μάταια, τὰ πάντα, ὡς ἱστὸς ἀράχνης, ἐξαφανίζονται. Ἐπὶ

ματαίῳ λοιπὸν ἐκοπία ὁ ταλαίπωρος Θάνος νὰ ἐπαναγάγῃ τὴν γυναῖκά του εἰς τὴν εὐθείαν τοῦ καθήκοντος ὁδόν.

Μιᾶ τῶν ἡμερῶν ἡ Ἑλένη ἐν τῇ ἀπουσίᾳ τοῦ συζύγου της ἐξῆλθε τὴν πρωΐαν, προφασισθεῖσα ἐπίσκεψιν πρὸς φίλην. Ὁ Θάνος ἀπειθῶς μὲν ἐδαψίλευε πρὸς τὴν Ἑλένην τὰς συμβουλὰς του, οὐχ ἤττον, καίτοι ἀδυσώπητος ὡς πρὸς τῆς τιμῆς τὸ κεφάλαιον, εἰς οὐδέν ποτε τὴν ἐκώλυε, καταλείπων αὐτῇ ἐλευθερίαν ἀπόλυστον εἰς τὰ διαβήματά της, ἀφ' ἐνὸς μὲν, διότι εἰσέτι δὲν ἀμφέβαλλε περὶ τῆς πρὸς αὐτὸν πίστεως τῆς γυναικὸς του, ἀφ' ἑτέρου δὲ, διότι ὑπελάμβανεν ἀναρπλῇ πᾶσαν ἐκ μέρους τοῦ συζύγου ἀπαγόρευσιν, πρὸ πάντων δὲ ἰσως, διότι ἀπεστρέφετο τὴν ἐπιτασσομένην ταύτην πίστιν καὶ ἀγάπην, τὴν μὴ θπαγορευθεῖσαν ὑπὸ τῆς καρδίας τῆς γυναικὸς, ἀλλ' ἐπιβληθεῖσαν πρὸς αὐτὴν ὥσει διὰ τῆς βίας καὶ ὑπὸ τῆς δεσποτικῆς τοῦ ἀνδρὸς θελήσεως.

Ἦτο δυστυχὴς καὶ ταλαίπωρος ὁ Θάνος, ὑπέμενεν ὅμως ἐλπίζων ὅτι ὁ χρόνος τὰ πάντα ἤθελε διορθώσει. Παραγορεῖτο καὶ ἔχαιρε βλέπων τὸ πεφλημένον αὐτοῦ τέκνον, ὃ προσήγγιζεν ἤδη εἰς τὸ δεῦτερον τῆς ἡλικίας του ἔτος, καὶ τὸ ὅποτον μόλις ἤρχισε νὰ ψελλίσῃ τὰς πρώτας ἐκείνας λέξεις, τὰς καθιστώσας πανευδαίμονας τοὺς γεννήτορας. Ὁ Θάνος, καίτοι ταλαίπωρος, δὲν κατετρώγετο ἔτι ὑπὸ τοῦ φαρμακεροῦ τῆς δυσπιστίας καὶ τῆς ὑποψίας σκώληκος πλὴν ἐπέπρωτο καὶ τοῦτον νὰ δοκιμάσῃ, τῷ ἐπεφυλάσσετο καὶ τοῦ πικροτάτου τούτου ποτηρίου νὰ γευθῇ.

Ἐνεκεν ὑποθέσεώς τινος τὴν πρωΐαν ἐκείνην ὁ Θάνος ἐπεσκέψατο κατὰ τύχην τὴν φιλικὴν οἰκίαν, εἰς ἣν προὔτιθετο, ὡς εἶχε δηλώσει, νὰ πορευθῇ ἡ Ἑλένη. Ἐν τῇ οἰκίᾳ ταύτῃ οὔτε εἶδε τὴν γυναῖκά του, οὔτε κἄν μνεῖα ἐγένετο αὐτῷ περὶ τῆς ἐπισκέ-

ψεώς της ταύτης· ἀπ' ἐναντίας μά-
λιστα ἐξήτησαν παρ' αὐτοῦ πληρο-
φορίας περὶ τῆς συζύγου του καὶ τῆς
υγείας αὐτῆς.

Ἄμυ ἐπέστρεψεν εἰς τὰ ἴδια, ἡρώ-
τησε τυχῶς τὴν Ἑλένην ποῦ εὑ-
ρισκετο κατὰ τὴν ἀπουσίαν της· ἐκεί-
νη δὲ μετὰ τοῦ συνήθους ἀγερῶντος
καὶ ψυχροῦ τρόπου τῷ ἀπήντησεν ὅτι
διῆλθε τὴν πρώτην ὄλην εἰς τὴν οἰ-
κίαν τῆς φίλης της, ὁπόθεν ἤρχε-
το κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν ὁ Θά-
νος.

Εἰς τὸ ἄκουσμα τοῦ ψεύδους ἐκεί-
νου, ὁ Θάνος ἔμεινεν ἐμβρόντητος, πλὴν
δὲν ἤρθωσε λέξιν, οὔτε παρετήρησεν
προέβαλεν οὐδεμίαν· ἡ μόνη ὠχρότης
τοῦ προσώπου του ἠδύνετο νὰ προ-
δώσῃ τὴν κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν
ἐν τῇ ψυχῇ του μαινομένην καταιγι-
δα. Πλὴν, ἐὰν δὲν ὠμίλησεν, ἀπὸ ἐ-
κείνης ὁμῶς τῆς στιγμῆς ἔπαυσε πι-
στεύων τυφλοῖς ὀμμασιν εἰς τὴν γυ-
ναϊκά του, ὡς πρότερον. Ἐν τῇ καρ-
δίᾳ του ἐκόχλαζον ἀπίστια καὶ ζο-
φερά αἰσθήματα· κατετρόχετο ὁ τὰ
λας ὑπὸ ἀγνώστων καὶ μεμακρυσμέ-
νων κινδύνων καὶ φόβων. Ἡ ὑπόνοια
κατέτρωγε τὴν καρδίαν του, ἡ ἀμφι-
βολία ἐσπάρασσε τὴν ψυχὴν του. Τὸ
φάσμα τῆς ἴσως ἀδικηθείσης φιλαυτί-
ας, του, ὁ δαίμων τῆς ψυχορθόρου
ζηλοτυπίας ἐβασίλευον ὡς ἀπύκντοι κύ-
ριοι ἐπὶ τῆς διανοίας του ὅλης. Οὐ-
δὲν ἐβλεπεν, οὐδὲν ἤκουεν καὶ ἐν μό-
νον ἐγίνωσκεν, ὅτι ἦτο ὁ δυστυχέστε-
ρος τῶν ἀνθρώπων. Ὁ ἀπελπισμὸς
καὶ ἡ ἀπόγνωσις ἦσαν τὰ μόνα αἰσθη-
ματά του· ἦτο τέλος.

... ὁ νοῦς του ἔρμος κίσμος, ποῦ χαλῆται

Γ'

Ἀφοῦ παρῆλθον ὥραί τινες καὶ ἡ
πρώτη του ἐξαψὶς κἄπως ἐκόπασεν,
ἐξήτασεν ἀπαθέστερον, καὶ ἀντιμε-
τώπισε τῆς θέσεώς του τὴν πραγμα-
τικότητα.

Ὁ τοῦ Θάνου εὐπαρησίαστος χα-
ρακτήρ ἐξηνόστητο ὅλος κατὰ τῆς

μεμετρημένης καὶ ὑποκριτικῆς συμ-
περιφορᾶς, ἣν ἠναγκάζετο νὰ με-
τέρχεται ἀπέναντι τῆς γυναικὸς του.
Τὸ φάσμα τῶν γεννηθεῖσων ἐκ τοῦ
ψεύδους τῆς Ἑλένης ὑπονοιῶν του ἐ-
παρουσιάζετο αἰετοῦ ἐνώπιόν του· ἡ
μείλικτον καὶ ἀπειλητικὸν καὶ ἀπ'
αὐτοῦ ἀφῆρει τὴν ἡσυχίαν καὶ ἐκώ-
λυε τὴν τακτικὴν τοῦ νοῦς του λει-
τουργίαν. Πλὴν ὁ Θάνος ἡγάπα ἔτι
τὴν Ἑλένην, διότι ἡ Ἑλένη ἦτο ὁ
πρῶτος παλμὸς τῆς καρδίας του, τὸ
πρῶτον τῆς ψυχῆς του ὄνειρον. Ἡ ἀ-
γάπη του δὲ αὕτη ἡ ἀπεριόριστος
καὶ φλογώδης, τῷ παρίστα τὰ πράγ-
ματα ὑφ' ὅλως ἄλλοιαν μορφήν, τῷ
ὑπηγόρευε δικαιολογίας, τῷ ἐπιθύριζε
συνθηκολογίας. Ἦθελεν, ἐπεθύμει καὶ
ἐπόθει νὰ φυγαδεύτῃ εἰς τὸν νοῦν
τοῦ τῆς δυσπιστίας τὸ μορμολύκειον.
Πρὸς ἐκυτὸν δὲ ὀμιλῶν, ἔλεγεν ὅτι
τὸ ψεῦδος ἐκεῖνο οὐδὲν ὑπέκρυπτε μυσ-
τήριον, ὅτι ἦτο ἀπόρροια τοῦ ἰδιο-
τρόπου τῆς Ἑλένης χαρακτῆρος, ὅτι
τὸ μετεχειρίσθη εἰς στιγμήν ἐλαφρό-
τητος, ἡ ἐπιτήδεια· τὸ εἶπε πρὸς πεί-
σμα τοῦ συζύγου της, σκεπτομένη ἐς-
θαιῶς ὅτι θὰ ἦτο ἀδύνατον κατό-
πιν οὗτος νὰ μὴ μάθῃ τὴν μὴ εἰς
τὴν οἰκίαν τῆς φίλης της μετάδασίν
της! Εἰς τοιοῦτον δὲ σημεῖον προέ-
βαινεν ὁ Θάνος, ὥστε ἀνεύρισκεν ἐπι-
λήψιμα ἐν αὐτῇ τῇ διαγωγῇ του μέ-
ση, ὥστε ἐπέκρινεν αὐτὸς ὁ ἴδιος τὴν
μέχρις ἐκείνης τῆς στιγμῆς πρὸς τὴν
γυναικά του συμπεριφορὰν του.

Τοιοῦτος ὑπῆρξε πάντοτε ὁ ἄν-
θρωπος καὶ τοιοῦτος θὰ ἦναι. Μὴ δυ-
νάμενος νὰ ἐθισθῇ εἰς τὰ κακὰ καὶ
τὰς δυσπραγίας, ὅταν ὑπὸ τούτων ἀ-
πειλῇται, ἀναρριχᾶται ἐπὶ τῆς πολλά-
κις σαθοῦς τῆς ἐλπίδος σανίδος καὶ
δὲν ἀπορραΐζει νὰ τὴν ἐγκαταλείψῃ
πρὶν ἢ πνιγῇ ἢ καταποντισθῇ.

Οὐχ ἦσαν ὁ Θάνος ἐγίνωσκεν ὅτι
ἡ πραγματικότητα, ἔσον σκληρά καὶ
ἀπίστια καὶ ἂν ἦ, εἶναι πάντοτε προ-
τιμητέα τῇ ἀμφιβολίᾳ καὶ τῇ ἀβε-

βιαιότητος· διὰ τοῦτο λοιπὸν ἐπεθύ-
μησε νὰ λάβῃ μίαν μετὰ τῆς γυ-
ναικὸς τοῦ συνέντευξιν, ὅπως μάθῃ τὴν
ἀλήθειαν. Πρὸς τοῦτο λοιπὸν τὴν ἀ-
κόλουθον πρωΐαν, προφατισθεὶς ἐλαφρὰν
ἀδικησίαν, δὲν ἐξῆλθε τῆς οἰκίας, προ-
σεκάλεσε δὲ εἰς τὸ γραφεῖόν του τὴν
Ἑλένην, ὅπως μετ' αὐτῆς συνομιλήσῃ.

Ἡ Ἑλένη ἀφοῦ ἡτοιμάσθη, ἐπορεύθη
εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ συζύγου της, κα-
πῶς ἀνησυχούσα ἐπὶ τῇ ἀπροσδοκίᾳ
καὶ ἀσυνήθει παύτῃ τοῦ ἀνδρός της προ-
σκληθεῖ.

— Τί με θέλεις; ἠρώτησεν αὐτὸν
ἅμα εἰσελθούσῃ εἰς τὸ δωμάτιόν του
καὶ ὀρθίᾳ ἔτι ἰσταμένη.

— Κάθησε πρώτον, Ἑλένη, τῇ ἀ-
πήντησεν ὁ Θάνος· μετὰ σοδαροῦ μὲν,
πλὴν καὶ γλυκεῆς τρόπου, ἐταστικῶς·
πρὸς αὐτὴν ἀτενίσας καὶ θελήσας νὰ
εἰσδύσῃ εἰς τὰ μύχια τῆς καρδίας της.

Ἡ Ἑλένη τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἦτο
ἔτι εὐειδεστέρα, ἔτι γοητευτικώτερα.
Τὸ ἀτημέλητον τοῦ πρωῒνου φορέμα-
τός της, ἡ κυματίζουσα ἀδέσμευτος
ἐπὶ τῶν ἀλαβαστρίνων ὤμοπλατῶν της
κόμη, ἃς μόλις ἐκάλυπτε διαφανεστά-
τον ὕψος, ἡ ἡδύτης τῶν ὀρθαλμῶν
της, τὸ οὐράνιον μειδιάμά της, πάντα
ταῦτα προσέθετον χάριν ἔτι μείζονα
εἰς τὴν ὀρακρίότητά της καὶ καθίστων
τὴν Ἑλένην τὴν πρωΐαν ἐκείνην ἔτι
θελκτικωτέραν.

Ὁ Θάνος πρὸς αὐτὴν ἐνέδλεψε πε-
ριπαθῶς καὶ φλογερῶς, πρὸς στιγμὴν
λησμονήσας τοὺς προτέρους φόβους καὶ
ὑπονοίας του, καὶ βραχυκαθηθεὶς ὑπὸ τῆς
ἐλπίδος ὅτι τοιοῦτον κρίνον ὥφειλε νὰ
ῥῆναι βεβαίως ἀκηλίδωτον. Διακαῶς δὲ
ἐπεθύμησεν ἵνα ἐκ τῆς συνεντεύξεώς των
ἐκείνης ἐπέλθῃ ἡ ὁμόνοια καὶ ἡ προτέ-
ρα των ἀγάπη, σκεδασθῶσι δὲ τὰ
μέλανα τῆς ἀμφιβολίας νέφη, ἅτι-
να τὴν καρδίαν του εἶχον σκιάσει.

— Ἑλένη, ὑπέλαβεν ὁ Θάνος μετ'
ἐσκεμμένου, πλὴν τοῦ αὐτοῦ ἡπίου ὕ-
φους, εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐπέλθῃ μεταξὺ
μας μία ἐξήγησις, διότι ὁ νῦν βίος ἡ-

μῶν εἶναι βραχνιστήριον καὶ κόλασις,
ἡ δὲ συμβίωσίς μας καθίσταται ἀφό-
ρητος καὶ ὀδυνηρά.

— Ὁμιλεῖτε, ὑπέλαβε ψυχρῶς ἐ-
κείνη μὴ καμφθεῖσα οὔτε συγκινηθεῖ-
σα παρῶ· ἐκ τῶν σταθερῶν μὲν, πλὴν
καὶ κατανυκτικῶν τούτων λόγων τοῦ
Θάνου.

— Γνωρίζεις, ἐξηκολούθησεν οὗτος,
μὴ ἀποθαρρυνθεὶς ἐκ τῆς ξηρᾶς ἀπαν-
τήσεως τῆς Ἑλένης, ὅτι ἐγὼ ἐξέπλη-
ρωσα πάντοτε πιστῶς τὸ πρὸς σε
καθηκόν μου, καὶ περὶ τούτου οὐδεμία
τύψις ἐπιβαρύνει τὴν συνείδησίν μου,
ἀλλὰ ἄν, ἄνευ αἰτίας, ἄνευ δικαιολο-
γίας — καὶ ἀγνοῶ εἰς τί ν' ἀποδώσῃ
τὴν συμπεριφορὰν σου ταύτην — δὲ ν
μ' ἐπλήρωσας πάντοτε διὰ τοῦ αὐτοῦ
χρήματος...

— Ἀλλὰ εἰς τί; διέκοψεν ἡ Ἑλέ-
νη, μετὰ τοῦ αὐτοῦ τόνου φωνῆς ἐμ-
φρίνοντος τὴν κοῦρασιν καὶ τὴν ἀηδί-
αν, ἃς ῥιθάνετο ἐκ τῆς συνεντεύξεως
ἐκείνης.

— Εἰς ὅλα, ὑπέλαβεν ὁ Θάνος, μὴ
μεταβληθὼν εἰσέτι ὕψος καὶ ἰνδομύχως
ὀρκισθεὶς νὰ μὴ ἀπολέσῃ τὴν ὑπομονήν
του, ἢ ἀφοῦ ἐξαντλήσῃ πρῶτον πάντα
τὰ συνδιαλλακτικὰ καὶ πειστικὰ μέσα.

— Ἐξαικολούθησατε λοιπὸν, εἶπεν
ἡ Ἑλένη μετ' ἀδιαφορίας.

— Ἐγὼ λοιπὸν, ὑπέλαβεν ὁ Θά-
νος, ὡς σοί, ἔλεγον, δὲν ἔπραξά πο-
τέ τι, τὸ ὁποῖον νὰ σοὶ ὑπαγορεύσῃ
καὶ νὰ δικαιολογήσῃ κάπως τοὺς πρὸς
με τρόπους σου. Δὲν σοὶ ὀμιλῶ πε-
ρὶ ἀγάπης μεταξὺ μας, διότι ἀπὸ
ἡμᾶς, φεῦ! αὕτη πρὸ πολλοῦ ἐξωστρα-
κίσθη· ἀλλὰ ἐνόμιζον, ἐπίστευον καὶ
ἠλπίζον ὅτι θὰ ἐξηκολούθει τοῦλάχισ-
τον ὁ ἀμοιβαῖος σεβασμὸς, καὶ ἂν δὲν
δύνασαι πλέον... ἐν δὲν δυνάμεθα, προ-
σέθηκε διορθούμενος, πλέον ν' ἀγαπώ-
μεθα, ν' ἀνέχεται τοῦλάχιστον ὁ εἰς
τὸν ἕτερον καὶ νὰ ζήσωμεν ὡς οἱ
κοινοὶ τῶν θνητῶν, ἐκ τῶν τάξεων
τῶν ὁποίων πρὸς στιγμὴν ἐπιστεύσα-
μεν, ὅτι ἀπεσιρτήσαμεν...

— Περιμένω ν' ἀκούσω τὸ τέλος, ἀπήντησεν ἡ Ἑλένη μετὰ τοῦ αὐτοῦ ψυχροῦ καὶ ἀναλγήτου τρόπου. . .

— Τὸ τέλος εἶναι τοῦτο, ἐφώνησεν ὁ Θάνατος, ἀπολέτας πλέον τὴν ὑπομονήν του, ὡς ἐκ τῆς παγερᾶς ἐκείνης ἀπαντήσεως τῆς Ἑλένης, καὶ ἀφοῦ ἐνόησεν ὅτι ὠμίλει ἐπὶ ματαίῳ τὸ τέλος εἶναι τοῦτο ὅτι εἰς τὸ ἐξῆς, κυρία μου, θέλω νὰ γνωρίζω βῆμα πρὸς βῆμα τὰς πράξεις σου ὅλας.

— Ἀλλὰ, κύριε, ὑπέλαβεν ἡ Ἑλένη, μήπως πάντοτε δὲν τὰ γνωρίζετε ὅλα; . .

— Ὅχι ὅλα, ἀπήντησεν ὁ Θάνατος, καὶ διὰ τοῦτο εἰς τὸ ἐξῆς θέλω τὰ πάντα νὰ γνωρίζω προλαβόντως.

— Ἀλλὰ, κύριε, ὑπέλαβεν ἡ Ἑλένη, ἐκ τῆς ὀργῆς ὡρὰ καταστᾶσθαι, αὕτη καλεῖται ἐπιτήρησις λίαν δι' ἐμὲ προσβλητική· αὕτη ὀνομάζεται δυσπιστία, καὶ ἐγὼ δὲν τὸ ἀνέχομαι. . .

— Ὅχι, διέκοψεν ὁ Θάνατος, ἡ ἀπόλυτος ἐμπιστοσύνη καλεῖται ἀφροσύνη, ὀνομάζεται βλακία, κυρία μου, ὅταν ὁ μόνος ἐμπιστευόμενος ᾖναι καλῆς πίστεως.

— Ἀλλὰ, κύριε, δὲν ἔχετε δικαίωμα. . .

— Δὲν ἔχω δικαίωμα! ἐφώνησεν ὁ Θάνατος, δὲν ἔχω δικαίωμα! Τὸ δικαίωμά μου λοιπὸν, καθ' ἡμᾶς, εἶναι, προσέθηκεν εἰρωνικῶς, μόνον ν' ἀδικῶμαι! Ἀρκεῖ, ἀρκεῖ ἕως ἐδῶ, κυρία μου, ἐξηκολούθησε μετ' αὐστηροτάτου τρόπου. Εἰς τὴν οἰκίαν μου ἐπὶ τέλους ἐγὼ μόνος εἶμαι ὁ κύριος, αἱ δὲ θελήσεις καὶ διαταγαί μου θέλω νὰ ἐκτελῶνται ἄνευ παρατηρήσεων, ἄνευ σχολίων.

— Ἀλλὰ τοῦτο ὀνομάζεται κατ' ἀναγκασμὸς, τυραννία, δεσποτισμὸς, ἀνέκραξεν ἡ Ἑλένη, εἰς τὸν ὑπέρτατον τῆς ἀγανακτήσεως φθᾶσα βαθμὸν καὶ τρέμουσα ὅλη εἶναι τυραννία, ἐξηκολούθησεν, ἂν ἀδύνατον νὰ ὑποστώ, τὴν ὁποίαν δὲν ἀνέχμαι, εἰς ἣν οὐδέποτε θὰ ὑπακούσω! Ἄλλως

τε, προσέθηκε καὶ πῶς παρῴντισα, μήπως σιωπηλῶς δὲν συνεβιάσθημεν; Μήπως δὲν εἶσαι κύριος τῶν πράξεών σου ὅλων, καὶ οὐδεμίαν ποτὲ σοὶ ἀντετάξα, οὔτε θὰ σοὶ ἀντιτάξω παρατήρησιν; Ἀλλὰ καὶ ἐγὼ ἐπίσης ἐννοῶ νὰ ἦμαι κυρία τῶν ἰδικῶν μου.

— Ἀπατᾶσαι ἀπάτην μεγίστην, ἀπήντησεν ὁ Θάνατος μετὰ βαθείας θλίψεως καὶ πικρίας μεγίστης, ἀπελπισθεὶς εἰς τὸ ἄκρον ἐκ τῶν λόγων τούτων τῆς Ἑλένης. Τοῦτο δύναται νὰ συμβαίῃ ἀλλαχοῦ τοιοῦτου εἶδους συνθηκολογίαι δυνατόν νὰ συνολογῶνται μετὰ τῶν συζύγων εἰς ἄλλα μέρη τοῦ κόσμου, πλὴν ἐν Ἑλλάδι· εὐτυχῶς δὲν εἰσῆλθῃ ἔτι καὶ τὸ ἐπιμιμον τοῦτο, ἢ καὶ ἐὰν εἰσῆλθῃ, εἰς τὴν οἰκίαν μου δὲν τὸ ἐπιτρέπω.

— Θὰ ἴδωμεν, ἀπήντησεν ἡ Ἑλένη, διατελοῦσα ἐν τῇ τελευταίᾳ τῆς ἐξάψεως φάσει. Θὰ ἴδωμεν. Ἐγὼ δὲν ἀναγνωρίζω τοιαύτας παρὰ λόγους διαταγὰς. Ἐὰν δὲ σὺ, καταχρώμενος τὴν ὑπεροχὴν, ἣν ὁ νόμος χορηγεῖ εἰς τοὺς ἄνδρας ἐπὶ τῶν γυναικῶν, θελήσης νὰ μοὶ ἐπιβληθῇ, ἐγὼ δὲν ὑποκύπτω. Εἰς τὸν νόμον τοῦτον τὸν ἐαυτοῦ, τὸν ἀπάνθρωπον, τὸν ἄδικον, τὸν ὅποιον σεῖς οἱ ἄνδρες χωρὶς νὰ μᾶς ἐρωτήσητε, ἄνευ τῆς συναίνεσώς μας, ἄνευ τῆς γνώμης μας, ἐθεσπίσατε, ἵνα ἐρ' ἡμῶν δεσπόζητε ἀπολύτως, ἐγὼ, κύριέ μου, δὲν θὰ ὑπακούσω.

— Θὰ ὑπακούσης, κυρία μου, ὑπέλαβεν ὁ Θάνατος, διότι τὸ θέλω ἐγώ. Μετ' ὀλίγων δὲ στιγμῶν σιωπῆς, μετὰ μεμετρημένης καὶ βραδείας φωνῆς, προσέθηκεν. — Ὁ νόμος, ὃν καταδικάζεις, κυρία μου, δὲν εἶναι οὔτε ἐαυτοῦ, οὔτε ἄδικος, καὶ ἡ μόνη ἀποδείξις τοῦτου θὰ ᾔητε ἡ γνώμη καὶ ἡ ἐτυμολογία τοῦ τέκνου ἡμῶν, τοῦ Κίμωνος. Ἐὰν ὁ Κίμων ᾔητο εἰς τὴν ἡλικίαν τῆς γνώσεως καὶ τῆς κρίσεως θὰ ἐβλέπετε ὅτι μετ' ἐμοῦ θὰ συνεφώνει καὶ ὅχι μετ' ὑμῶν, κυρία μου.

καίτοι ὁμοίως θά ἡγάπα ἀμφοτέρους.

Ἐνταῦθα ἔληξεν ἡ πικρὰ αὕτη συνέντευξις, μεθ' ἣν ὁ Θάνατος ἤλπιζε νὰ ἐπαναγάγῃ εἰς τὴν οἰκίαν του τὴν ὁμόνοιαν καὶ τὴν γαλήνην. Πλὴν τὸ κακὸν ἦτο λίαν προκεχωρημένον καὶ ἐπομένως ἀνίατον· προσήγγιζε δὲ γοργῶ τῷ βήματι ἡ μοιραία καὶ ἀναπόδραστος κρίσις.

Φ. ΚΑΡΡΕΡ.

(Ἀκολουθεῖ)

ΤΙΣ ΥΠΗΡΞΕΝ;

Πρὸ μηνὸς σχεδὸν ταπεινὸν τι φορεῖον, ὑπὸ δρακὸς ἀνδρῶν ἀκολουθοῦμενον, θεσπάζει ὑπὸ μόνων τῶν συγγενῶν καὶ φίλων τοῦ κομιζομένου νεκροῦ, — καθότι τὸ ἐπὶ προσώπου αὐτῶν ἐκδηλούμενον εἰλικρινὲς πένθος τοιούτους τοὺς ἐμαρτύρει — ἐβαίνειν ἡρέμα τὴν λεωφόρον ἐκείνην τοῦ θανάτου, ἣς ὁ σταθμὸς ὀνομάζεται τάφος — τελευταῖος σταθμός.

Ἡ ταπεινὴ νεκροπομπὴ προχωρεῖ, ἀλλ' οὐδὲν διεγείρει διαφέρον παρὰ τοῖς ἀνθρώποις διερχομένῃ ἀπὸ τοῦ φερέτρου δὲν κρίμενται κροσσοὶ τῆς πενθίμου συνουσίας δὲν προηγείται μουσικὴ, δι' ἣς πολλὰς ἡ ματαιότης τῶν ζώντων ἐπιζητεῖ νὰ καλύψῃ τὴν ἀφάνειαν τῶν νεκρῶν, οὐδ' ἐπονται αὐτῇ ἄμαξαι, σύρουσαι ἐν παρομοίαις περιπτώσεσι τὸ ψευδὲς καὶ ἐπιδεικτικὸν πένθος τῶν ἐπιβαιόντων αὐτάς, καὶ ὁ ἄνθρωπος, ὁ ἐκπλησσόμενος ὑπὸ μόνης τῆς θέας τοῦ ἀπαστράπτοντος τῆς δόξης μανδύου, ἐν περιβάλλεται ἡ μηδαμίντης, οἶονεϊ τὴν ἀληθῆ δόξαν παρεδούσα, ἀδιαφορεῖ πρὸς ταύτην, γυμνῶν καὶ ῥαχένδοντα βαίνουσιν, καὶ δὲν λυπεῖται οὐδ' ἐρωτᾷ τίς ὁ κομιζόμενος νεκρός· ἂν δ' ἐρωτήσας τυχὸν, ἔμαθε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ἐξακολουθεῖ τὸν δρόμον του σχεδὸν ὑπομειδῶν ἴσως μνηστηρίζει τὴν

πτωχίαν του ἴσως εὕρισκει αὐτὸν ἄσημον, γελοῖον... Ὑπάρχει τις, ὅστις ρίψας βλέμμα ἐπὶ τῆς ὀπισθεν τοῦ φερέτρου σημειουμένης συνήθως τοῦ τεθνεῶτος ἡλικίας, ἵνα ἐπ' αὐτῆς ῥυθμίσῃ τὴν ἐστίκτως ἄλλως τε συλλαβανομένην πρὸς τὸν ἀπερχόμενον ὑπὸ τοῦ ζώντος συμπάθειαν, καὶ εὐρίσκων τὸν ἀριθμὸν ὑπέρογκον, εὐχεται καὶ εἰς ἑαυτὸν τριαύτην ἡλικίαν, δυσχερεστούμενος συνάμα ὅτι ἐκεῖνος τοσοῦτον πολὺ ἐπὶ τῆς γῆς ἐβίωσεν. Ἀλλ' ὑπάρχει ἕτερος, ὅστις, ἀποῦ ἐποίησε τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ρίπτει βλέμμα σκαῖον καὶ ζηλότυπον ἐπὶ τοῦ ἀριθμοῦ ἐκείνου, διότι ὁ Θεὸς ἀφείλεν ἀπ' αὐτοῦ τέκνον ἢ ἀδελφὸν ἐν ἀνθηρᾷ καὶ σφαιγώσῃ ἡλικίᾳ, ἐνῶ χορηγεῖ τὸ προνόμιον τῆς μακροβιότητος εἰς ἕτερον ἀνωφελεῖ, κατ' αὐτὸν, καὶ ἄχρηστον ἐν τῇ κοινωνίᾳ καὶ κατέχοντα ἐν τῷ συμποσίῳ τῆς ζωῆς τὴν θέσιν, ἣν οἱ προσφιλεῖς αὐτῷ κατὰ φυσικὸν νόμον ἔδει νὰ κατέχωσιν. Ὁ ἄνθρωπος! καὶ ἐνώπιον ἐπὶ τοῦ θανάτου, πρὸ τῆς μυστηριώδους σιγῆς τοῦ ὁποῦ τ' ἀνακυκλῶντα τὴν θνητὴν καρδίαν μυσαρὰ πάθη ὤφειλον νὰ κοπάζωσι, φθονεῖ ἕνα νεκρὸν, βλασφημεῖ τὸ θεῖον, ἐλέγχων τὰς πράξεις ἐκείνου, οὐτινος αἱ βουλαὶ εἰσιν ἀνεξερεῦντοι.

Ἡ ταπεινὴ νεκροπομπὴ προχωρεῖ.

Παρὰ τὸ μογόφυλλον παράθυρον πενιχρὰς τινος οἰκίας ἵσταται γυνὴ τις παλαιὸν τι ἱμάτιον ἐπιδιορθώνουσα· ἐπὶ τοῦ οὐδοῦ τῆς θύρας, μετ' ἄλλων συνομηλικῶν αὐτῷ παίζει τὴ δεκαετὴς αὐτῆς τέκνον. Πόσον εἰσὶν εὐθυμοὶ οἱ ἄγγελοι ἐκεῖνοι! Γελῶσιν — ἄδουσι — πηδῶσιν· ἀλλ' εἰς μίαν λέξιν τῆς γυναικὸς ἐκείνης, προκυψάσης τὴν κεφαλὴν ἀπὸ τοῦ παραθύρου καὶ δεικνύουσης πρὸς τοὺς παῖδας τὸ πρὸ αὐτῶν διερχόμενον πενιχρὸν φορεῖον, οὗτοι, παρρησιάζονται ἀφ' ὧν φαιδρῶν καὶ θορυβῶδων ἀ-